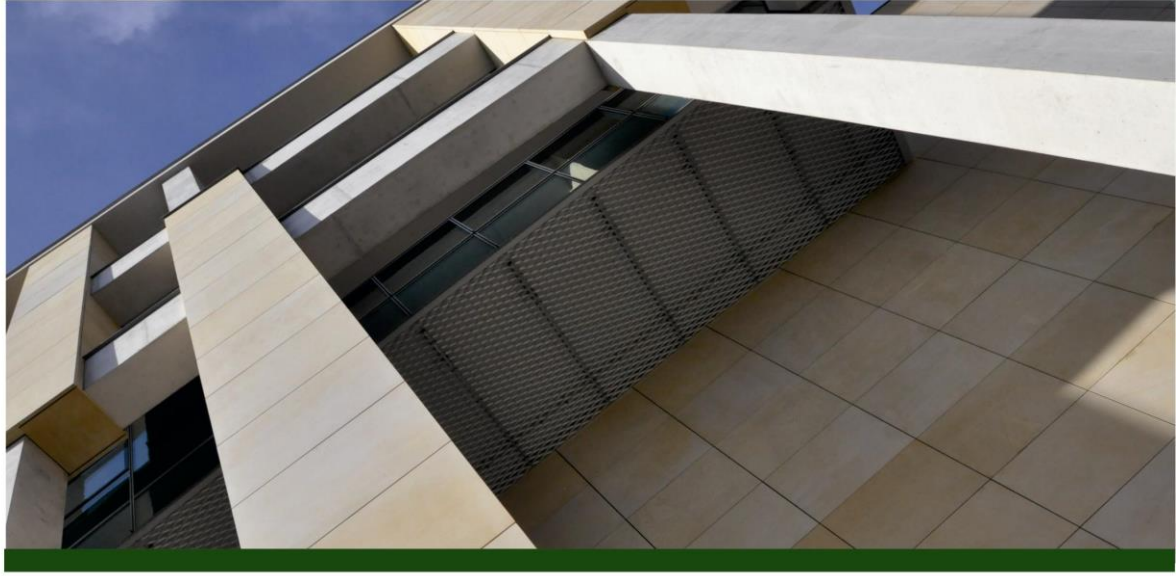

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU

Opodatkowanie korporacji

Anna Leszczyłowska

Katedra Finansów Przedsiębiorstw
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Agenda

1. Znaczenie fiskalne i podział wpływów z CIT
2. CIT – co to za podatek?
3. Wyzwania

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

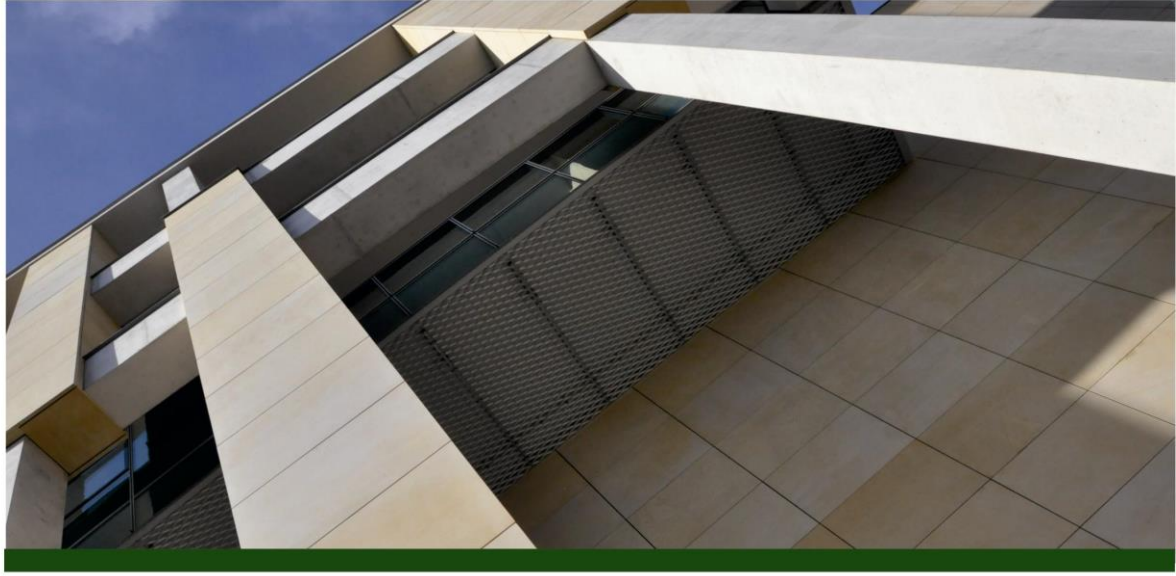

Znaczenie fiskalne
i podział wpływów z CIT

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

CIT należny a znaczenie dużych podatników

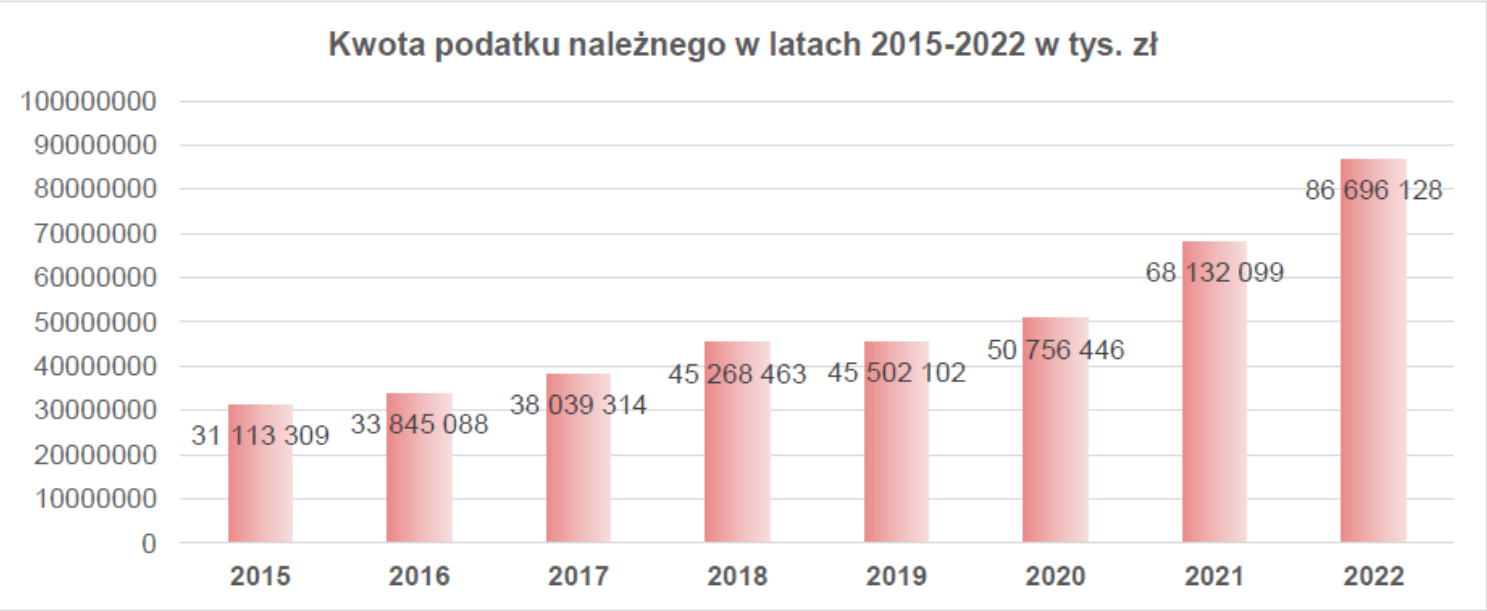

Źródło: Ministerstwo Finansów

- **4.000 największych** podatników CIT generuje **ponad połowę wpływów z CIT**

Struktura wpływów z głównych podatków w Polsce

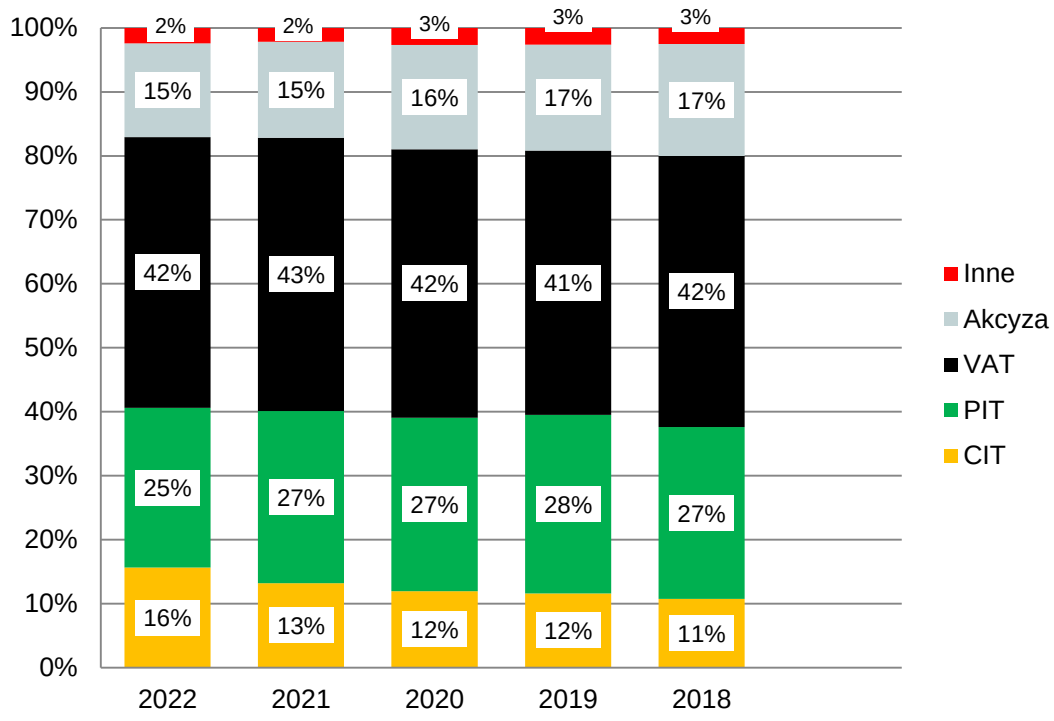

Tax and SSC revenue in OECD (2022)
(% of total revenues)

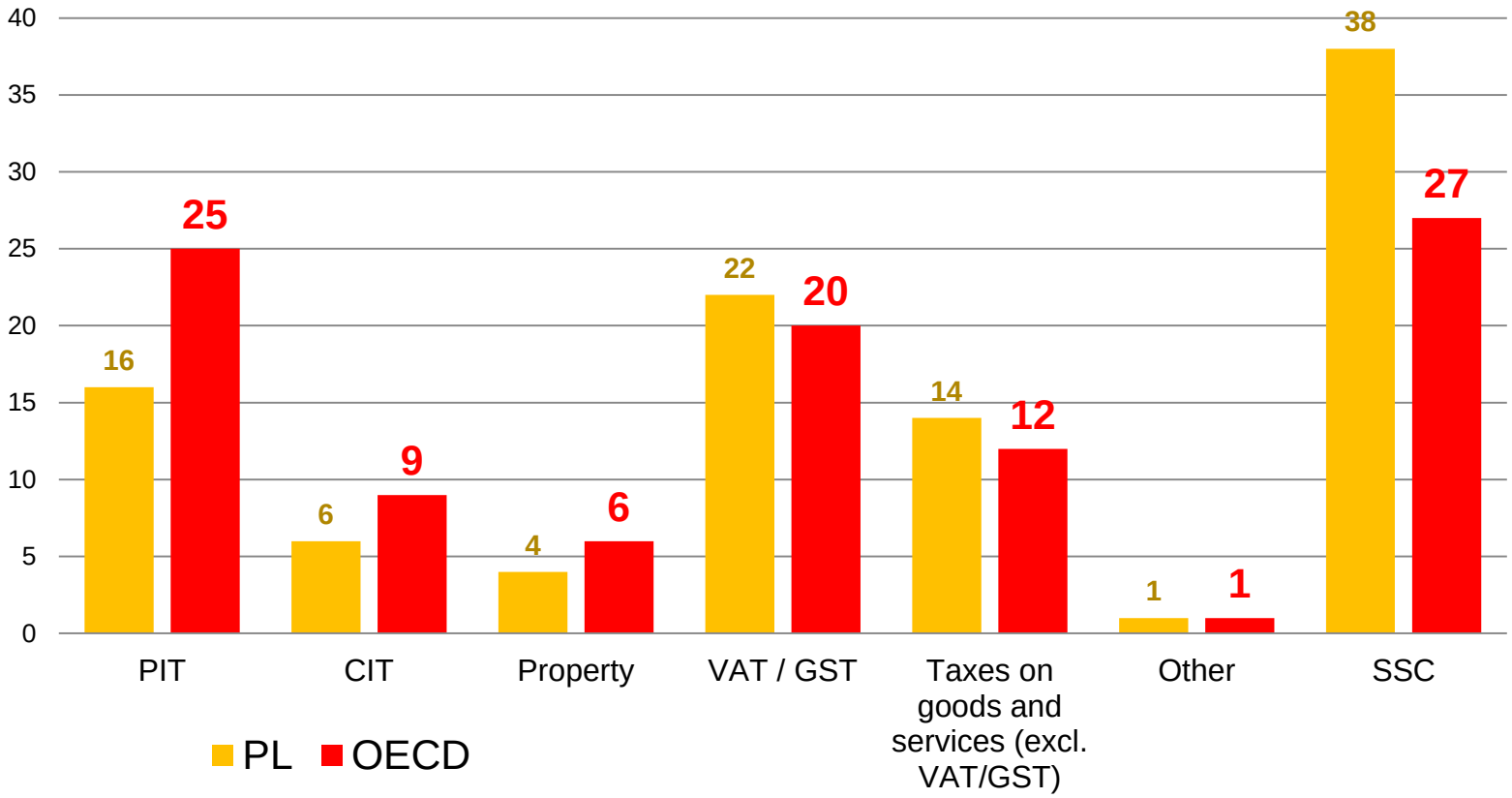

OECD 2022

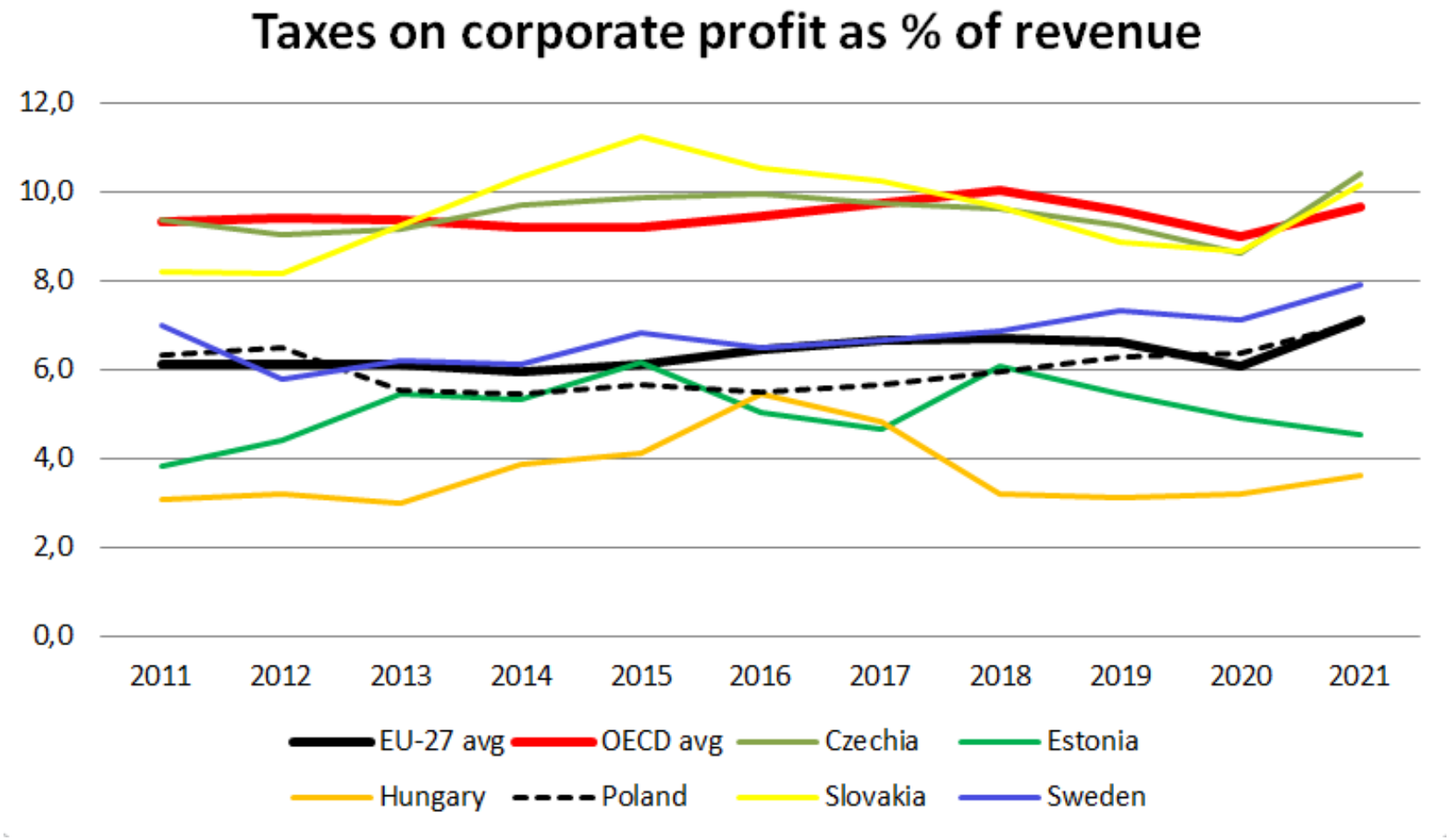

Source: Taxation Trends EU, OECD

Taxes on corporate profits as % of GDP

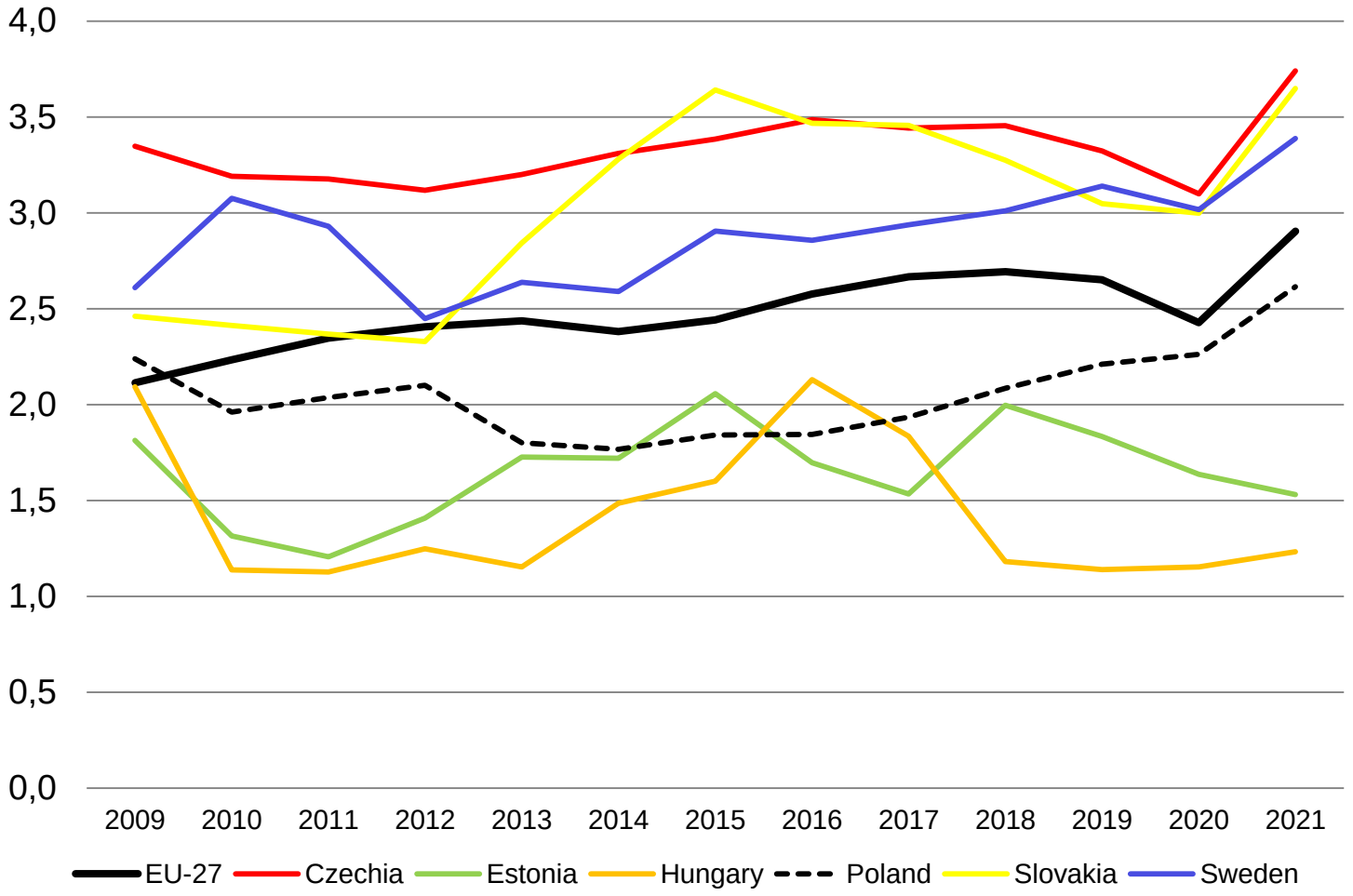

Source: Taxation Trends EU

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Udział JST we wpływach z podatków dochodowych (1)

Obecnie:

	CIT	PIT
	Miejsce siedziby	Miejsce zamieszkania
	%	%
Gmina	**6,71**	39,34
Powiat	**1,4**	10,25
Województwo	**14,75**	1,6

Źródło: art. 9a Ustawy z 13.11.2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego:

1. Kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych ustala się, mnożąc ogólną kwotę wpływów z tego podatku przez 0,0671 i **wskaźnik** równy udziałowi należnego podatku dochodowego od osób prawnych od podatników posiadających siedzibę na obszarze gminy, w ogólnej kwocie należnego podatku, ustalony w sposób określony w ust. 4.

4. **Wskaźnik** udziału należnego podatku dochodowego od osób prawnych od podatników posiadających siedzibę odpowiednio na obszarze gminy, powiatu i województwa w ogólnej kwocie należnego podatku ustala się jako średnią ważoną arytmetyczną z 3 lat obliczeniowych obejmujących: rok poprzedzający rok bazowy, rok poprzedzający o 2 lata rok bazowy i rok poprzedzający o 3 lata rok bazowy, odpowiednio z wagami 0,5, 0,33 i 0,17. Wskaźnik ustala się na podstawie danych zawartych w złożonych za dany rok obliczeniowy zeznaniach podatkowych o wysokości osiągniętego dochodu i należnego podatku dochodowego od osób prawnych, według stanu na dzień 30 czerwca roku następującego po roku obliczeniowym.

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Dochody JST z tytułu udziału we wpływach z podatków dochodowych (2)

Ministerstwo Finansów

O ministerstwie Co robimy **Aktualności** Zał

Ministerstwo Finansów > Aktualności > Wiadomości > Konferencja „Święto Samorządu Terytorialnego" z udziałem Ministra Finans

Powrót

Konferencja „Święto Samorządu Terytorialnego" z udziałem Ministra Finansów

28.05.2024

- **27 maja 2024 r. w Sejmie odbyła się konferencja z udziałem m.in. ministra finansów Andrzeja Domańskiego.**
- **Głównym tematem była reforma finansów jednostek samorządu terytorialnego.**
- **Uczestnicy spotkania dyskutowali również nad zadaniami jakie czekają w nowej kadencji samorządy lokalne.**

W trakcie spotkania minister finansów Andrzej Domański podkreśli, że samorząd terytorialny stanowi kluczowy element państwa. Dlatego jedną z pierwszych decyzji jaka została podjęta przez nowy rząd była reforma systemu finansowania samorządów. Jak dodał Minister Finansów każda jednostka ma być beneficjentem tej zmiany. Zbudowanie nowego systemu dochodów to skomplikowane zadanie, na które wpływa wiele czynników, m.in. bardzo duże zróżnicowanie JST, zarówno pod względem terytorialnym, gospodarczym i społecznym.

Planowane zmiany wg MF:

- mają wejść w życie **od 1 stycznia 2025 r.**

„W ramach reformy przewidywane jest:

- *wzmocnienie, ustabilizowanie finansów JST, tak by były one przewidywalne,*
- *zwiększenie udziału dochodów własnych w strukturze dochodów JST,*
- *obiektywne i algorytmiczne naliczanie środków finansowych dla każdej JST,*
- *ograniczenie rozbudowanego przepływu środków pomiędzy budżetem państwa a JST,*
- *zwiększenie wpływu Strony Samorządowej na podział środków dla JST.*
- ***Finanse samorządów zostaną oparte na ich dochodach własnych z PIT i CIT, które będą naliczane na podstawie precyzyjnego algorytmu**."*

Źródło: https://www.gov.pl/web/finanse/konferencja-swieto-samorzadu-terytorialnego-z-udzialem-ministra-finansow

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Dochody JST z tytułu udziału we wpływach z podatków dochodowych (2)

Propozycja Ministerstwa Finansów udziału samorządów w dochodzie podatników mieszkających na ich terenie

NOWY SYSTEM	Udział JST w dochodzie podatników **PIT**	Udział JST w dochodzie podatników **CIT**
Gminy	6,50%	1,20%
Powiaty	1,60%	1,35%
Miasta na prawach powiatu	8,00%	1,32%
Województwa	0,15%	2,58%
SUMA	16,25%	6,45%

Ile z PIT i CIT otrzymają poszczególne samorządy?

money.pl

	PIT		CIT	
	Obecnie	**Projekt MF**	Obecnie	**Projekt MF**
JST	85 mld zł	156 mld zł	24 mld zł	27 mld zł
Województwa	3 mld zł	3 mld zł	15 mld zł	16 mld zł
Powiaty	9 mld zł	18 mld zł	1 mld zł	3 mld zł
Miasta na prawach powiatu	38 mld zł	61 mld zł	5 mld zł	6 mld zł
Gminy	35 mld zł	74 mld zł	2 mld zł	2 mld zł

JST - jednostka samorządu terytorialnego

źródło: Ministerstwo Finansów i ustawa o dochodach JST Dz.U. 2024 poz. 356

Planowane zmiany:

- Udział we wpływach podatkowych → **udział w dochodzie wypracopwanym przez mieszakńców**
- **Niewrażliwość na zmiany podatkowe** np. stawek, ulg, zwolnień, kwoty wolnej
- **Włączenie ryczałtu ewidencjonowanego** do puli dzielonej między samorządy (?)
- Zmiany zarówno w części podatkowej jak i **subwencyjnej** (np. zniesienie subwencji oświatowej)
- Algorytm

https://www.money.pl/podatki/rewolucja-w-samorzadowych-finansach-ujawniamy-kto-zyska-najbardziej-7025043218287104a.html

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

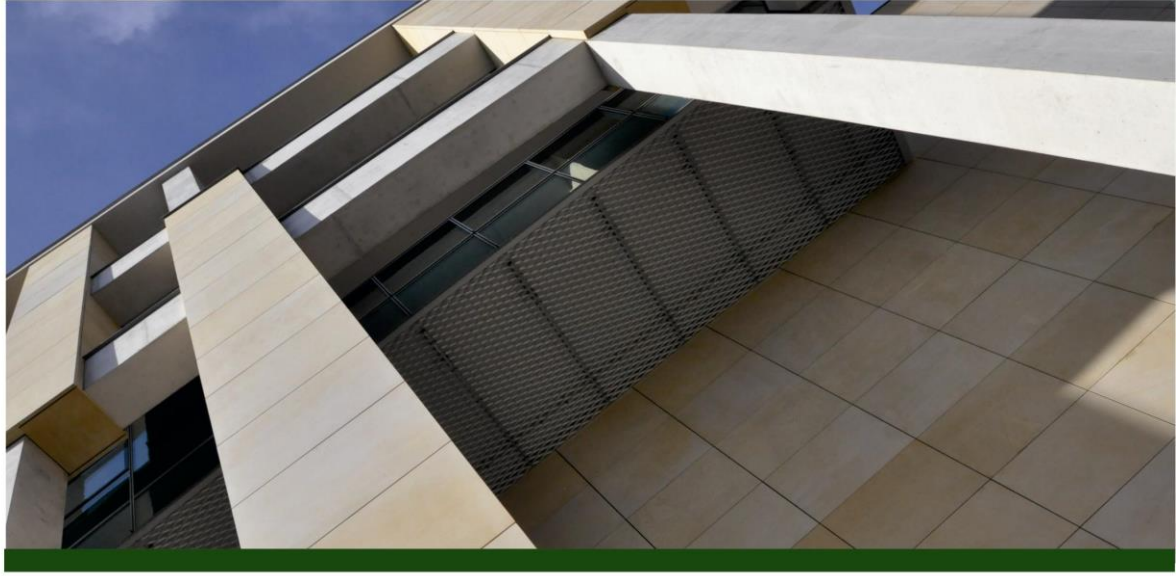

CIT – co to za podatek?

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

CIT a inne formy opodatkowania dochodów z działalności w Polsce

	CIT
Dla kogo	• S.A. • Sp. z o.o. • S.k. • S.k-a.
Przedmiot	Dochód
Stawki (%)	• 19 • 9 • 5
Dochód /Przychód *	657 mld zł

* Źródło: MF za 2022 rok

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU
19 26
al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

CIT a inne formy opodatkowania dochodów z działalności w Polsce

	CIT	PIT Skala	PIT liniowy
Dla kogo	• S.A. • Sp. z o.o. • S.k. • S.k-a.	• JDG • Właściciele spółek cywilnych, jawnych partnerskich	• JDG • Właściciele spółek cywilnych, jawnych partnerskich • + inne warunki
Przedmiot	Dochód	Dochód	Dochód
Stawki (%)	• 19 • 9 • 5	• 12 • 32	• 19
Dochód /Przychód *	657 mld zł	58 mld zł	168 mld zł

* Źródło: MF za 2022 rok

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU
19 26
al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

CIT a inne formy opodatkowania dochodów z działalności w Polsce

	CIT	PIT Skala	PIT liniowy	Ryczałt ewidenc.
Dla kogo	• S.A. • Sp. z o.o. • S.k. • S.k-a.	• JDG • Właściciele spółek cywilnych, jawnych partnerskich	• JDG • Właściciele spółek cywilnych, jawnych partnerskich • + inne warunki	• JDG • Właściciele spółek cywilnych jawnych • + inne warunki
Przedmiot	Dochód	Dochód	Dochód	Przychód
Stawki (%)	• 19 • 9 • 5	• 12 • 32	• 19	• 3 • 5,5 • 8,5 • 12 • 14 • 15 • 17
Dochód /Przychód *	657 mld zł	58 mld zł	168 mld zł	197 mld zł

* Źródło: MF za 2022 rok

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Stawki CIT

Stawka	**19%**	**9%**
Dla kogo	standardowa	• mali podatnicy • rozpoczynający działalność
Wykorzystanie (liczba podatników, którzy wykazali podatek należny)	5 tys. podmiotów	193 tys. podmiotów

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU
19 26
al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Nominalne stawki CIT – Polska na tle państw OECD

Country	Rate (%)	Country	Rate (%)
Switzerland	9	**OECD average (2023)**	**22**
Hungary	9		
Ireland	13	Israel	23
Canada	15	Japan	23
Lithuania	15	Austria	24
Germany	16	Italy	24
Luxembourg	18	Korea	24
Czechia	19	Belgium	25
Poland	19	Spain	25
Slovenia	19	Türkiye	25
Estonia	20	United Kingdom	25
Finland	20	Netherlands	26
Iceland	20	France	26
Latvia	20	Chile	27
Sweden	21	New Zealand	28
Slovak Republic	21	Australia	30
United States	21	Costa Rica	30
Denmark	22	Mexico	30
Greece	22	Portugal	30
Norway	22	Colombia	35

Źródło: OECD. Dane za 2023 rok

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Zalety i wady CIT

Zalety

- Funkcja fiskalna
- Narzędzie do opodatkowania zysków „u źródła”
- Narzędzie do opodatkowania zagranicznego kapitału
- Więcej progresji w systemie podatkowym

Wady

- Kto naprawdę ponosi ciężar tego podatku?
- Podwójne opodatkowanie
- Oddziaływanie na decyzje podatników
- Unikanie opodatkowania
- Compliance costs
- I wiele innych….

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Incydencja CIT: badania empiryczne

CIT uważany za podatek, który przyczynia się do progresywności całego systemu. **Kto jeszcze ponosi ekonomiczny ciężar CIT?**

CIT przerzucany na pracowników

- Wzrost CIT o 1USD → spadek wynagrodzeń o 49 centów / 60 centów

Arulampalam, Devereux, Maffini (2012)
Liu, Altshuler (2013)

- 51% ciężaru podatkowego przerzucone na pracowników
- **Efekty dystrybucyjne** (zróżnicowany wpływ na różne grupy pracowników): bardziej negatywny wpływ na wynagrodzenia: **pracowników niskowykwalifikowanych, kobiet, młodych**
- → **ogólna progresywność systemu podatkowego w DE spadła** o ponad 25%

Fuest, Peichl, Siegloch (2018)

CIT przerzucany na klientów

- Około połowa ciężaru CIT w cenie produktów
- Silniej: produkty nabywane przez osoby o wyższych dochodach oraz na rynkach mniej konkurencyjnych

Baker et al. (2020)

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Podwójne opodatkowanie w Polsce

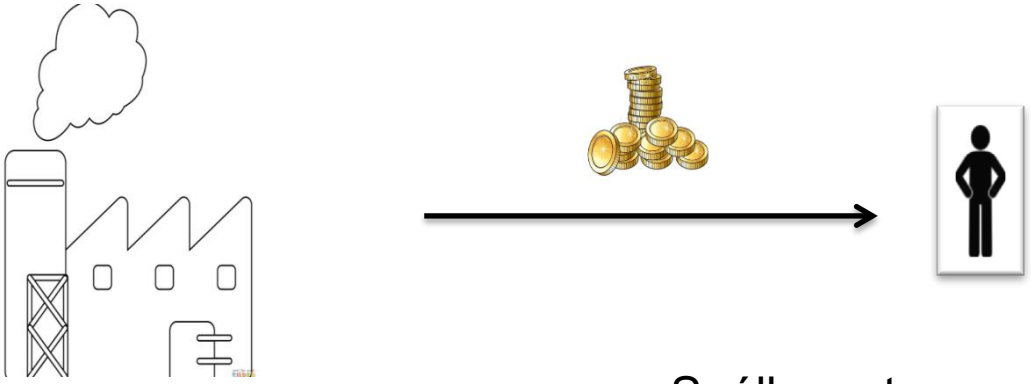

Dochód brutto spółki: 100.000
CIT (19%)
Dochód netto: 81.000
Dywidenda: 81.000

Spółka potrąca podatek **19% (PIT**)
od wypłacanej dywidendy:
81.000 * **19%** = 15.390

CIT + PIT = 19.000 + 15.390 = 34.390

Efektywna stopa opodatkowania =
34.390 / 100.000 = **34,39%**

CIT (9%) → efektywnie 26,29%

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU

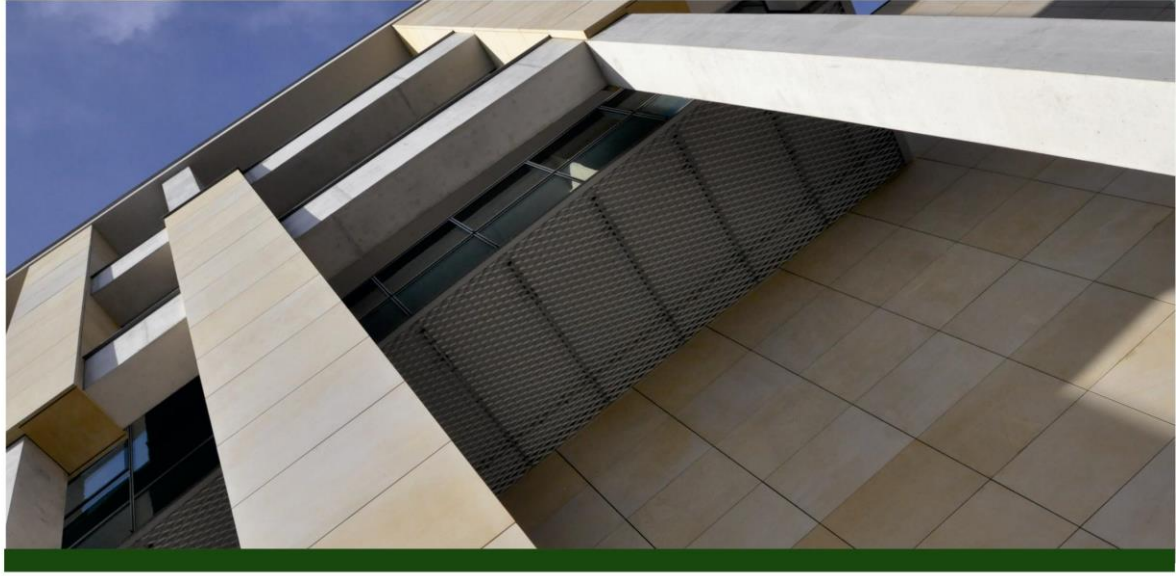

Wyzwania

Profit shifting i straty budżetu

FIGURE 66: TAX REVENUE LOSSES FROM PROFIT SHIFTING

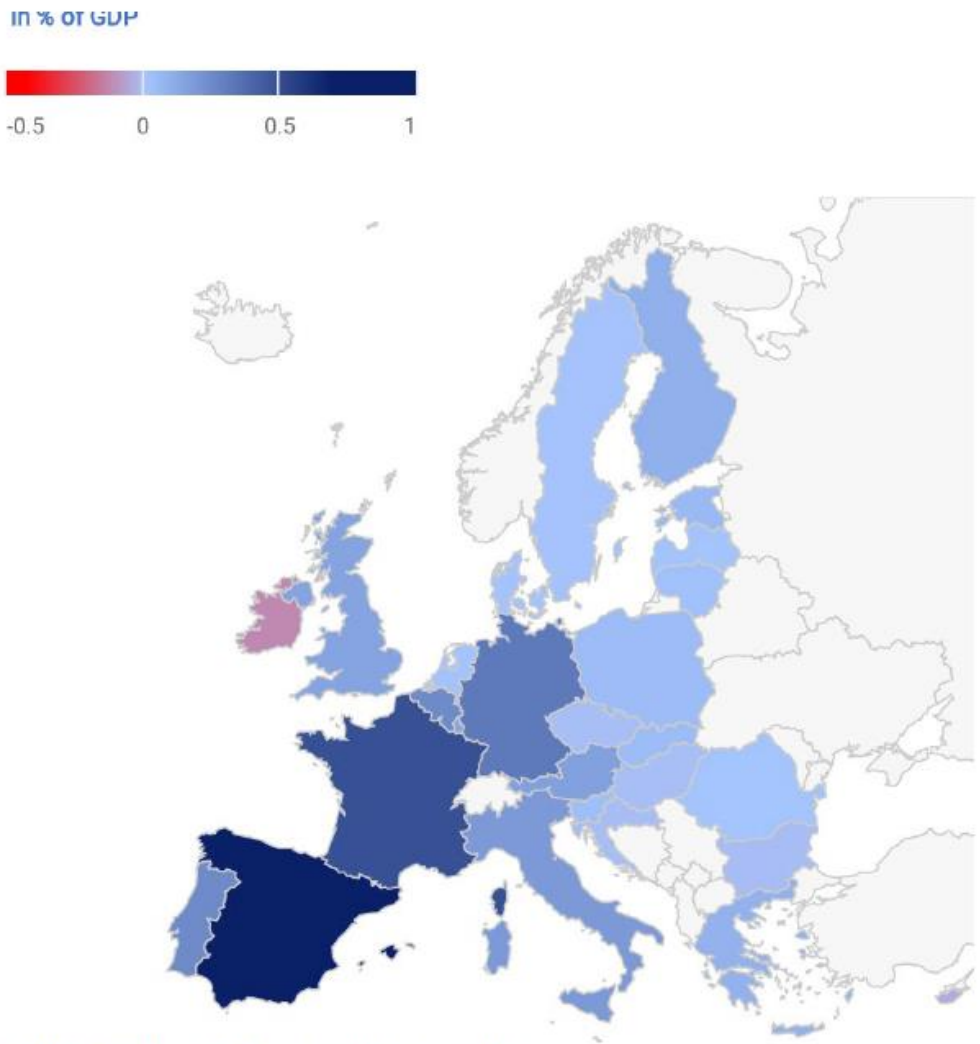

Source: EU Tax Observatory, based on (Álvarez-Martínez et al., 2021).
Notes: A negative value means the country is a net winner of tax revenues, while a positive value means it is a net loser of tax revenues.

European Commission 2023

Luka CIT
W 2018 – 22 mld zł
(49% faktycznych wpływów z CIT za ten rok)

PIE (2018)

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Ograniczanie asymetrii względem źródeł finansowania w polskim CIT (1)

#1
Odliczenie hipotetycznych odsetek od kapitału własnego (= Allowance for Corporate Equity)

- Wykorzystanie wciąż mniejsze od potencjalnego, mimo że można **zredukować CIT w trzech latach**
- **Limit 250 tys. zł → maksymalna roczna oszczędność podatkowa 47,5 tys. zł (22,5 tys. zł przy obniżonej stawce podatkowej)**
- Nowy kapitał własny (w formie dopłat do kapitału oraz zysków przekazanych na kapitał rezerwowy lub zapasowy) * 6,75% [stopa referencyjna NBP + 1 pkt proc.]
- Rozwiązanie podobne do stosowanych w kilku innych krajach

FIGURE 41: NID (NOTIONAL INTEREST DEDUCTION) REGIMES

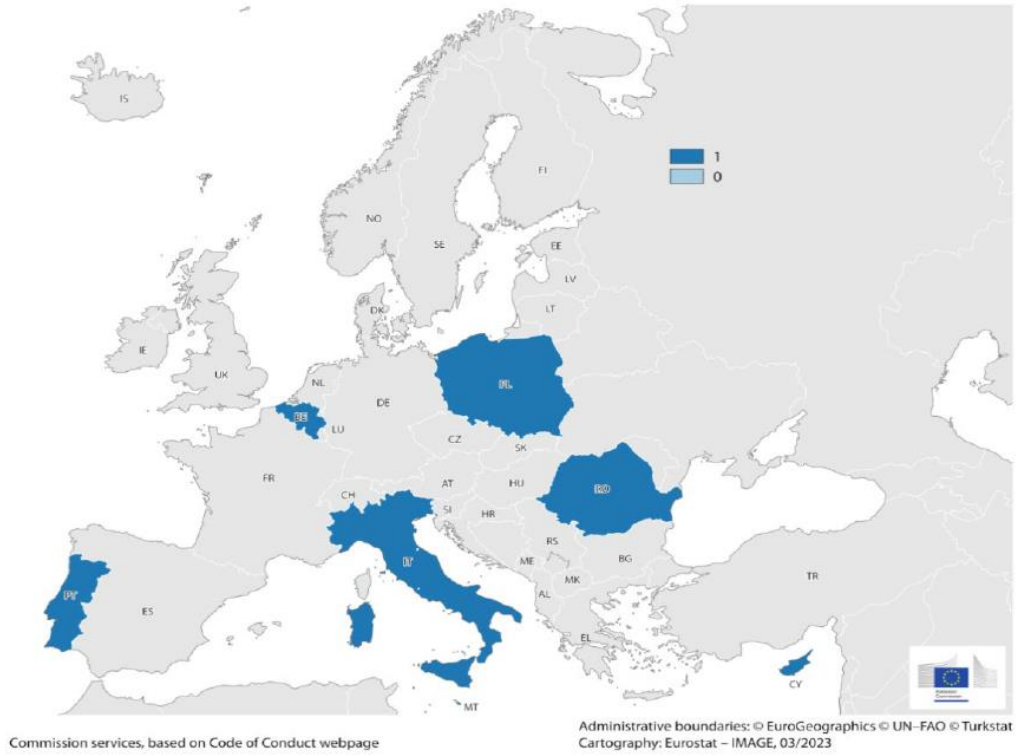

European Commission 2023

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Ograniczanie asymetrii względem źródeł finansowania w polskim CIT (2)

#2
Ograniczenie w potrącalności odsetek od kapitału obcego

- Nadmierne (motywowane podatkowo) finansowanie długiem niepożądane:
  - erozja podstawy opodatkowania
  - ryzyko trudności finansowych

- Dotyczy odsetek od całości kapitału obcego (nie tylko od długu od podmiotów powiązanych)

Nadwyżka kosztów odsetkowych nad przychodami odsetkowymi porównana z wyższą z kwot: 3 mln zł i 30% EBITDA

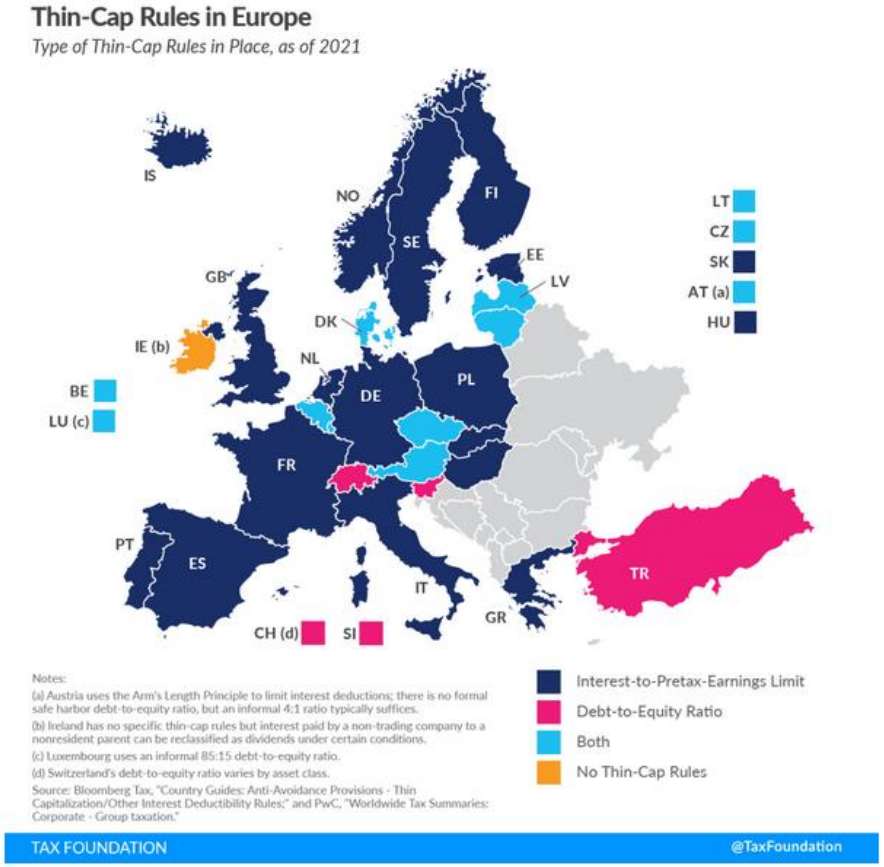

Kierunki zgodne z projektem **dyrektywy DEBRA** (debt-equity bias reduction allowance) z maja 2022)

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań
tel. +48 61 856 90 00
fax +48 61 852 57 22

Podatek od zysków dystrybuowanych („estoński CIT") w Polsce

- **Odroczenie zapłaty CIT** do momentu **wypłaty zysku właścicielom**
- Jako standardowy CIT: **Estonia, Gruzja, Łotwa**
- Oczekiwanie, że **wzrosną kapitały własne i inwestycje** – badania w Estonii

Problemy

- **Ukryta dystrybucja** zysków – np. pożyczki
- czy dodatkowo dostępne środki finansowe wykorzystane **efektywnie**?
- Wprowadzenie jako opcja podatkowa – **bodziec czy "windfall gain"?**
- Liczba podatników:
  2021 – 0,5 tys. podatników CIT
  2022 – 8,5 tys. podatników CIT ~ 1,3% wszystkich podatników
  2023 – 14 tys. podatników CIT

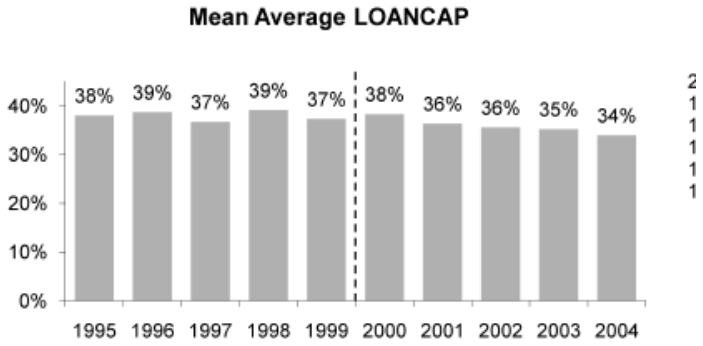

Hazak (2009)

Podatki minimalne w Polsce

1. **Krajowy podatek minimalny:** (od 1 stycznia 2024 r.)

- 1/3 podatników wykazuje straty podatkowe
- straty i niska rentowność
- 10%

Podatki minimalne w Polsce

1. **Krajowy podatek minimalny:** (od 1 stycznia 2024 r.)

- 1/3 podatników wykazuje straty podatkowe
- straty i niska rentowność
- 10%

2. **Polski podatek Globe**

- konieczność dostosowania do dyrektywy z 12.2022 → skomplikowane czynności dostosowawcze po stronie spółek należących do międzynarodowych grup kapitałowych
- **15%**
- **Minimalny podatek od inwestycji wychodzących (IIR)**
  - Niweluje zbyt niskie opodatkowania w kraju lokalizacji inwestycji
- **Minimalny podatek od inwestycji przychodzących (UTPR)**
  - Zapobiega erozji podstawy opodatkowania spowodowanej przez zbyt niskie opodatkowanie płatności wychodzących z kraju lokalizacji inwestycji
  - Korzystne dla państw rozwijających się (zasada źródła)

2023 *International Tax Competitiveness Index* Rankings

Country	Overall Rank	Overall Score	Corporate Tax Rank	Individual Taxes Rank	Consumption Taxes Rank	Property Taxes Rank	Cross-Border Tax Rules Rank
Estonia	1	100.0	2	1	15	1	11
Latvia	2	88.5	1	3	27	5	9
New Zealand	3	86.1	29	5	1	8	19
Switzerland	4	84.7	10	9	3	36	1
Czech Republic	5	81.2	6	4	25	6	10
Luxembourg	6	78.9	23	21	7	14	5
Turkey	7	78.6	11	7	13	22	7
Israel	8	78.3	13	23	11	11	8
Lithuania	9	76.6	3	10	30	7	22
Australia	10	75.9	32	14	9	4	21
Hungary	11	75.0	4	6	38	23	3
Slovak Republic	12	74.3	18	2	29	3	30
Sweden	13	73.3	8	20	21	10	13
Netherlands	14	70.6	25	19	16	21	4
Canada	15	69.8	24	24	8	25	15
Slovenia	16	66.6	7	13	31	24	18
Norway	17	66.6	14	27	23	15	12
Germany	18	66.6	31	35	14	12	6
Finland	19	66.5	9	25	24	19	20
Austria	20	65.3	20	30	17	16	16
United States	21	65.0	22	22	4	29	35
Costa Rica	22	64.8	36	33	5	9	31
Korea	23	61.6	26	37	2	32	26
Japan	24	61.5	30	34	6	26	25
Greece	25	61.4	19	8	33	28	23
Mexico	26	60.1	27	28	12	2	38
Belgium	27	60.0	15	11	22	30	33
Ireland	28	58.9	5	31	34	17	34
Denmark	29	58.5	17	36	20	18	29
United Kingdom	30	56.1	28	26	35	35	2
Spain	31	55.8	33	17	19	37	17
Iceland	32	55.5	12	18	28	34	32
Poland	33	55.3	16	12	36	31	27
Portugal	34	52.1	37	29	26	20	28
Chile	35	50.5	35	38	10	13	37
France	36	49.1	34	32	32	33	14
Italy	37	48.4	21	16	37	38	24
Colombia	38	46.4	38	15	18	27	36

Source: 2023 *International Tax Competitiveness Index*.

TAX FOUNDATION @TaxFoundation

European OECD Country Rankings on the 2023 *International Tax Competitiveness Index* Rankings

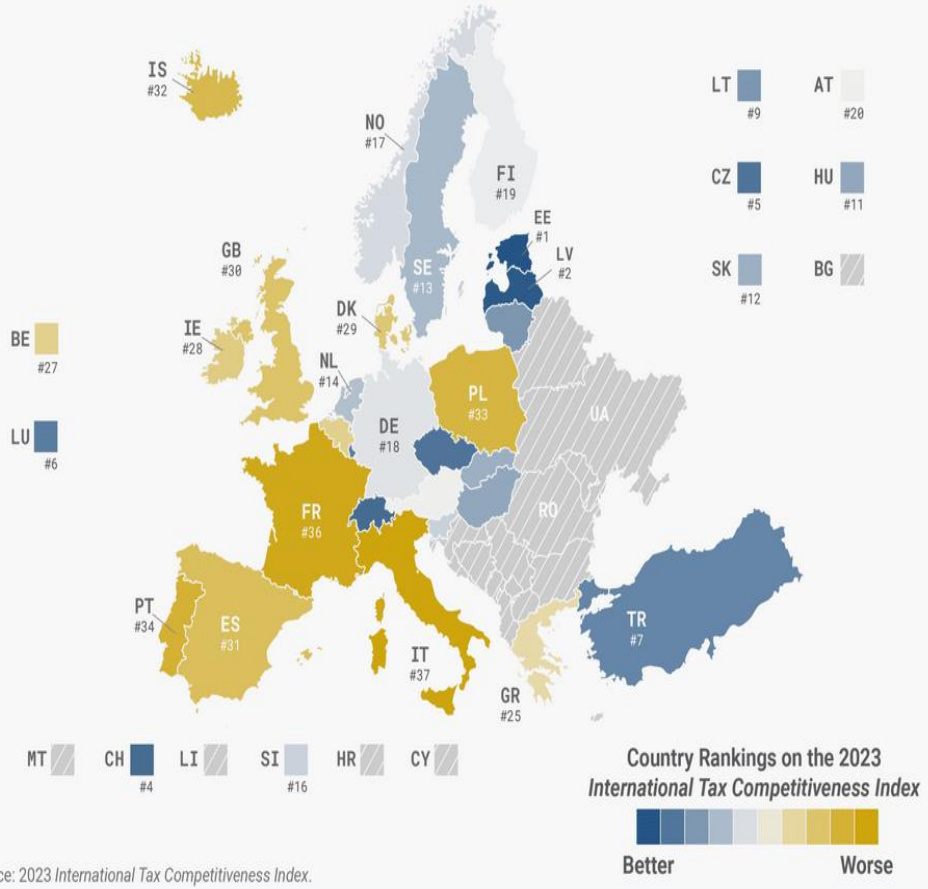

Source: 2023 *International Tax Competitiveness Index*.

TAX FOUNDATION @TaxFoundation

UNIWERSYTET EKONOMICZNY W POZNANIU

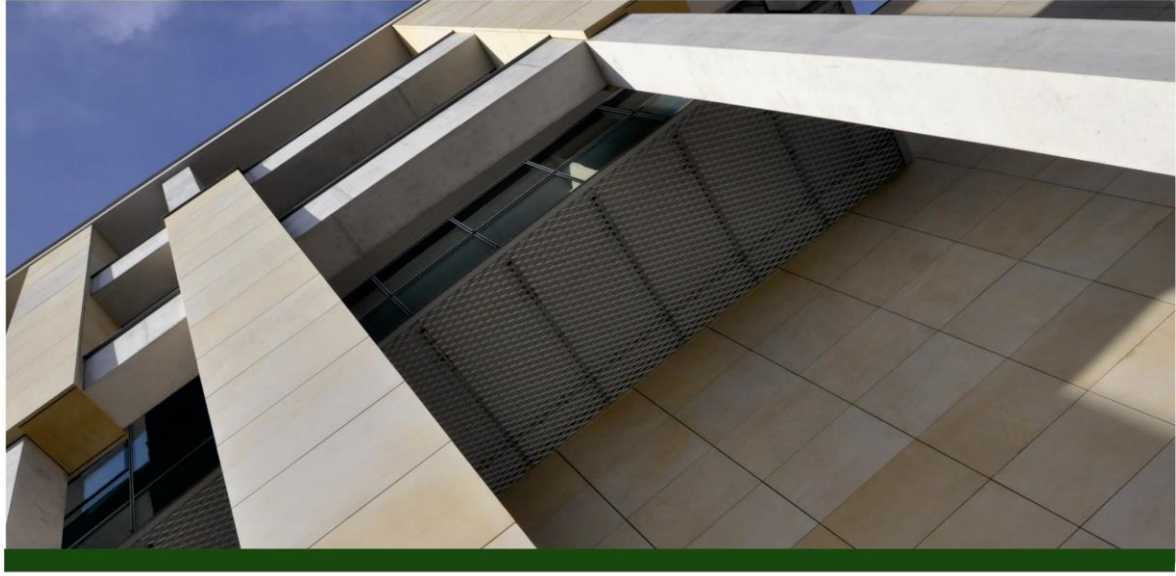

Dziękuję za uwagę!

anna.leszczylowska@ue.poznan.pl